

י"ט טבת

08.01.2026

לכבוד

המועצה המקומית מצפה רמון

הנדון: חוות דעת מקצועית לעניין ניהול פרויקט מחקר "הערכה אקולוגית לקליטת מבקרים במכתש רמון" על ידי מו"פ מדבר וים המלח

א. רקע על הספק המוצע – מו"פ מדבר וים המלח

מו"פ מדבר וים המלח הינו גוף מחקר ופיתוח אזורי, הפועל כזרוע מחקרית ויישומית בחקר הנגב. המו"פ פועל בשיתוף פעולה שוטף עם גופים ציבוריים, רשויות מקומיות, מוסדות מחקר, משרדי ממשלה וגורמים מקצועיים נוספים, ומהווה מוקד ידע ייחודי המצטבר לאורך שנים, המבוסס על היכרות מעמיקה עם תנאי האזור, מאפייניו הפיזיים, הסביבתיים והחברתיים.

למיטב ידיעתי, מו"פ מדבר וים המלח הוא הגוף היחיד הפועל באזור זה באופן אינטגרטיבי, משלב מחקר, יישום, ליווי מקצועי וחיבור לקהילה ולרשויות המקומיות, תוך שמירה על רציפות ידע וניסיון מצטבר.

ב. רקע על הפרויקט נשוא חוות הדעת

הפרויקט נשוא חוות דעת זו עוסק בכושר הנשיאה התיירותי של מכתש רמון.

בשנים האחרונות חלה עלייה משמעותית במספר המבקרים במכתש רמון, אשר מהווה משאב תיירותי מרכזי ומקור הכנסה חשוב לתושבי מצפה רמון. לצד תרומה זו, העלייה בצפיפות המבקרים יוצרת עומסים גוברים על המערכות האקולוגיות הרגישות, על התשתיות ועל חוויית הביקור.

מטרת הפרויקט היא לבחון לראשונה את כושר הנשיאה התיירותי (TOC) של מכתש רמון, כבסיס מקצועי לניהול מושכל של התיירות במרחב, תוך איזון בין שמירת ערכי טבע, רווחת התושבים וקיימות כלכלית. מדובר בבחינה מורכבת ורב תחומית, הנשענת על שילוב של ידע אקולוגי ארוך טווח, היכרות עמוקה עם המרחב המדברי ויכולת לנתח ממשקי אדם-סביבה-תיירות.

מאפיינים אלה מצויים במלואם במו"פ מדבר וים המלח בלבד, המחזיק במומחיות ייחודית, בתשתיות מחקר ובבסיס נתונים ארוך טווח, וכן בהיכרות מעמיקה עם המרחב המדברי ושותפיו, ואינם זמינים בגורם חלופי אחר.

ג. התאמת מו"פ מדבר וים המלח והיותו ספק יחיד

למיטב ידיעתי המקצועית, מו"פ מדבר וים המלח הוא הגוף היחיד העונה על מכלול הדרישות הנדרשות לביצוע הפרויקט נשוא חוות דעת זו, וזאת נוכח ייחודו כגוף מחקר רב תחומי הפועל מתוך המרחב המדברי עצמו, ומשלב באופן אינטגרטיבי מחקר מדעי ארוך טווח, פיתוח יישומי, חיבור לקהילה, ליווי מדיניות ויישום בשטח. שלוחת מצפה רמון של המו"פ מהווה מרכז ידע מוביל בהר הנגב וארץ המכתשים מאז שנת 1990, ומחזיקה בתשתיות מחקר, מאגרי נתונים וניסיון מצטבר שאין להם חלופה בגורם אחר.

המו"פ מפעיל פלטפורמות מחקר אקולוגי וחברתי-אקולוגי ארוכות טווח (LTER / LTSE), הנשענות על רציפות מדידות וידע שאינם ניתנים להפרדה מהגוף המבצע. בנוסף, במו"פ פועל ד"ר אלי גרונר, חוקר מוביל והיחיד בישראל העוסק באופן שיטתי בקשר שבין אקולוגיה מדברית, בריאות מערכות אקולוגיות וכושר נשיאה תיירותי במדבר, תחום מחקר רגיש ובעל חשיבות יישומית גבוהה, אשר אינו נחקר על ידי גורמים אחרים בארץ.

שילוב ייחודי זה של ידע מדעי נישתי, תשתיות קיימות, ניסיון אזורי מוכח ויכולת תכלול בין מחקר, יישום וקהילה, מבסס את היות מו"פ מדבר וים המלח ספק יחיד לצורך ביצוע הפרויקט והשגת הידע הנדרש למועצה מקומית מצפה רמון ולרשויות השותפות בניהול השטחים הפתוחים בשטחה המוניציפלי ובמרחב הגובל בו.

בברכה,

שירה בן יתח

מנהלת היחידה הסביבתית, מ.מ. מצפה רמון

